

Utarbeide opplegg for nabospråkundervisning for relevant trinn

Oppgaven går ut at du lager et undervisningsopplegg med minst tre leksjoner for aldersgruppen som utdanningen din er rettet mot. Opplegget skal utvikle elevenes kunnskap i og om nabospråk, men også støtte andre mål i førstespråkfaget i LK20. Under utenlandsoppholdet samler du ideer og materialer med støtte fra lærerstudenter og lærere ved vertsinstitusjonen. Oppgaven bør være så konkret at du kan gjennomføre opplett i en praksisperiode eller som ferdig lærer. Du diskuterer undervisningsopplegget med studenter og lærere ved verts- og hjemmeinstitusjonen, slik at arbeidet ditt fører til økt innsikt i nabospråkdidaktikk ved begge institusjonene. Arbeidsinnsatsen med denne oppgaven tilsvarer ca. 3 studiepoeng.

Hva får man ut av det?

Ved å diskutere nabospråkdidaktikk generelt og din egen tilnærming til nabospråkundervisning med elever i to forskjellige land, får du:

- inngående innsikt i alternative måter å legitimere nabospråkundervisning på
- innsikt i de vanlige fordelene og behovene til nabospråkundervisning i ditt land og i vertslandet
- oversikt over innholdet i læreplanen i norsk
- dypere forståelse av sammenhenger mellom ulike mål i læreplanen
- trening i å gjøre fornuftige fagdidaktiske, og spesielt nabospråkdidaktiske, valg og skape sammenheng i undervisningen
- trening i å gjennomføre intervjuer
- erfaring med å organisere og lede seminarer
- en kritisk tilnærming til ulike tradisjoner i nabospråkundervisningen, både når det gjelder valg av innhold og arbeidsmåter.

Før besøket

Forbered arbeidet ved å lese minst én akademisk publikasjon om nabospråkundervisning. En liste over forslag finner du under. Les også gjeldende læreplan for norskfaget for det trinnet du skal undervise i, og tenk over hvilke kontaktpunkter som finnes mellom nabospråkmålene og de andre målene.

På bakgrunn av lesing og refleksjoner, forbered intervju spørsmål. Intervju minst tre av medstudentene dine, individuelt eller i gruppe, om deres erfaringer med nabospråkopplæring. Ta notater under samtalene. Temaer som intervjuet kan dekke:

- Hvordan har nabospråkundervisningen blitt gjennomført – i skolen og eventuelt i lærerutdanningen?
- Hva har fungert motiverende, og hva har redusert lysten til å være opptatt av nabospråk?
- Hvilken kunnskap har medstudentene fått, og hva mangler de?

Under utenlandsoppholdet samler du deretter ytterligere inspirasjon til undervisningsopplegget, utformer en første versjon og presenterer planen for studenter ved vertsinstitusjonen.

- Du kan hente inspirasjon gjennom et introduksjonsseminar og/eller gjennom intervjuer med studenter og lærere ved vertsinstitusjonen. For å oppnå dette kan du lage diskusjonsspørsmål

som vil dekke *hvorfor, hva og hvordan* i nabospråkdidaktikk; se nærmere under overskriften *Under besøket*.

- Mot slutten av utenlandsoppholdet presenterer du utkast til undervisningsopplegget på et seminar.

Du er selv ansvarlig for å planlegge seminaret før besøket i samråd med vertsinstitusjonen. Finn ut hvilke temaer lærerstudenter ved vertsinstitusjonen jobber med på besøkstidspunktet, og tilpass gjerne fokuset i oppgaven til et av disse temaene. Diskuter rammene for seminaret med ansvarlig lærer ved vertsinstitusjonen og sørg for at lærerstudentene som skal delta får tilstrekkelig informasjon om tid, sted, innhold og hvordan de eventuelt skal forberede seg.

Under besøket

Samle inspirasjon

Under besøket er det viktig at du etablerer kontakt med lærerstudenter og lærere ved vertsinstitusjonen på et tidlig tidspunkt og starter innsamlingen av ideer og **materiell** til undervisningsopplegget. En mulighet er at du i starten av oppholdet arrangerer et times diskusjonsseminar om nabospråkdidaktikk, der du beskriver oppgaven og leder en diskusjon om problemstillingene du forberedte før avreise. Målet er å høre deltakernes tanker om

1. hvordan nabospråkdidaktikk kan legitimeres og støtte ulike mål i norskundervisningen
1. hvilke kunnskaper, evner og holdninger som er spesielt viktige for elevene å utvikle
1. hvilke innhold og arbeidsmåter som kan være egnet til dette formålet.

Du kan organisere seminaret etter eget ønske, avhengig av størrelsen på studentgruppen og spørsmålene dine. Diskusjonen kan for eksempel foregå i mindre grupper, og gruppene kan arbeide ut fra de samme overordnede spørsmålene eller mer detaljerte spørsmål. Det er viktig at du og/eller de ulike gruppene dokumenterer konklusjonene fra diskusjonene slik at du kan bruke dem i det videre arbeidet.

Hvis det er timeplanmessig vanskelig å finne tid til både et introduksjons- og et avsluttende seminar, kan du i stedet intervjuere studenter og lærere ved vertsinstitusjonen, individuelt eller i små grupper. I så fall dokumenterer du selv intervjuobjektene svar ved å ta notater. Flere råd om hvordan du organiserer intervjuer finner du i oppgave 3 i oppgavekatalogen. **[LÄNK TILL UPPGIFT 3]**

Lage utkast till undervisningsopplegg

Basert på din første lesing, behovene du har klart å identifisere blant dine medstudenter og inspirasjonen du har fått gjennom seminaret/intervjuene på vertsinstitusjonen, utarbeider du et utkast til undervisningsopplegg. Opplegget bør bestå av minst tre påfølgende undervisningstimer og være tilrettelagt for elever i den aktuelle aldersgruppen. Opplegget skal utvikle elevenes kunnskaper i og om nabospråk, men samtidig støtte opp under andre mål i norskfaget. Noen eksempler på hvordan **materiell** fra naboland kan understøtte kompetanse i norskfaget:

- Undervisning om nabospråkets struktur kan inspirere til metaspråklig refleksjon over strukturen i skolens norskfag.
- Et kontrastivt perspektiv på språkpolitikken i ulike nordiske land kan utvikle elevens kritiske tilnærming til språklig variasjon og språkholdninger i eget land.

- Muntlige, skriftlige eller multimodale faktatekster på nabospråk kan både trene opp lytteforståelse og leseforståelse på nabospråk og danne grunnlag for egen tekstproduksjon i norskfaget.
- Skjønnlitterære nabospråktekster kan inkluderes sammen med skjønnlitteratur på norsk i en litteraturhistorisk sammenheng.
- Kulturelt mangfold kan levendegjøres gjennom skjønnlitteratur fra ulike deler av Norden.

Presentere og diskutere opplegget

Mot slutten av utenlandsoppholdet organiserer du et seminar på ca. en time for studenter ved vertsinstitusjonen. Der presenterer du

- den overordnede **planen / planleggingen**
- noen konkrete eksempler på hva du vil gå gjennom med elevene samt
- noen eksempler på auditivt/skriftlig/multimodalt **materiale** som du planlegger at elevene skal jobbe med.

I presentasjonen skal du kontinuerlig gjennomføre et fagspesifikt didaktisk resonnement der du begrunner dine valg ut fra

- nabospråkdiraktiske og norskdidaktiske mål for opplæringen
- hvilke behov du identifiserte blant dine medstudenter før besøket, og
- innsikter fra studentene ved vertsinstitusjonen.

Etter presentasjonen inviterer du medstudenter til å diskutere forslaget og gi ytterligere råd for det endelige opplegget på hjemmeinstitusjonen din.

Etter besøket

Når du kommer hjem, fullfører du undervisningsopplegget. Hvis mulig gjennomfører du et seminar ved hjemmeinstitusjonen i tilsvarende form som sluttseminaret ved vertsinstitusjonen.

I den endelige rapporteringen fra oppholdet bør du inkludere:

- en overordnet planlegging av minst tre undervisningstimer på rad
- en mer eller mindre multimodal presentasjon per leksjon, utformet for elevene, med læringjennomgang og instruksjoner for oppgaver
- en referanseliste over materialet elevene skal arbeide med
- en fremstilling av didaktiske hensyn som ligger til grunn for opplegget.

Målet er at du kan gjennomføre opplegget i en praksisperiode eller som ferdigutdannet lærer.

Forhåpentligvis vil du også få muligheten til å bruke opplegget, noe som betyr at ambassadørutvekslingen vil være gunstig ikke bare for hjemmeinstitusjonen og vertsinstitusjonen, men også for faktiske skoleelever!

Forslag til litteratur før besøket

Bacquin, M., & Zola Christensen, R. (2013). Dansk og svensk – fra nabosprog til fremmedsprog? i *Språk i Norden*.

Brink, E.T. (2021). "Undervisning i nabosprog" i Nielsen, B. & Lieberkind, J. (red.). *Danskundervisning 1.-6. Indblik og overblik*. Hans Reitzels Forlag.

Brink, E.T. (2021). "Undervisning i nabosprog" i Nielsen, B. & Lieberkind, J. (red.) *Danskundervisning 4.-9. Indblik og overblik*. Hans Reitzels Forlag.

Hårstad, S. (2021). *Nabospråk og nabospråkundervisning* (2. utgave ed.). Cappelen Damm akademisk.

Madsen, L. (2006). *Nabosprogsdidaktik* (1. udg. ed.). Dansklærerforeningen.

Smedberg Bondesson, A. (2014). *Ditt språk i min mun: grannspråkets glädje och gagn*. Göteborg: Makadam.

Sofkova Hashemi, S., Stålar, H. (2015). Nordiska på schemat: Kommunikation och undervisning i gränsöverskridande språkmöten. *Sprog i Norden, 2015: Den nordiske språkdeklaration*.